Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Камуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

№ 16 (7458) АЎТОРАК 9 ЛЮТАГА 1943 г.

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ.

ПАРТЫЗАНЫ БЕЛАРУСІ! Бязлітасна біце гітлераўцаў! Будзьце дастойны высокай узнагароды — медалі „Партызану Айчыннай вайны“!

ПАРТЫЗАНСКАЯ ЎЗНАГАРОДА

Доблесная Чырвоная Армія з кожным днём наносіць нямецка-фашысцкім полчышчам усё новыя сакрушальныя ўдары. Ажыццяўляючы сталінскі стратэгічны план, нашы воіны нагалаву разбілі немцаў пад Сталінградам.

Разбіты гітлераўскія орды на Дану, на Паўночным Каўказе. Героі-воіны прарвалі блакаду Ленінграда. Нашымі войскамі заняты гарады Курск, Краматорская, Стары Оскол, Ізюм, Фацеж, Батайск, Азоў, Ейск.

Чырвоная Армія наблізілася да Растова, Харкава. Ужо ачышчан ад нямецкіх акупантаў рад раёнаў Харкаўскай, Варашылаўградскай, Сталінскай абласцей Украіны.

На барацьбу з заклятымі нямецкімі акупантамі ўзнялся ўвесь совецкі народ. Усё больш і больш актывізуюцца народныя мсціўцы—партызаны. Яны наносяць адчувальныя ўдары па ворагу з тыла.

На-днях у газетах апублікаван Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб устанаўленні медалі «Партызану Айчыннай вайны».

Устанаўленне медалі «Партызану Айчыннай вайны» мае выключнае значэнне. Яно ўзнімае заслугі совецкіх партызан перад Радзімай. У народных мсціўцаў, якія вызначыліся ў баях з ворагам, будзе зззяць на грудзях медаль «Партызану Айчыннай вайны». Вобразы Леніна і Сталіна на барэльефе медалі—сімвал таго, што слаўныя партызаны Айчыннай вайны ваююць за нашу Совецкую Радзіму пад вялікім сцягам Леніна—Сталіна.

Расце і шырыцца партызанскі рух на нашай беларускай зямлі. Сіла партызанскіх удараў па тылах ворага з кожным днём становіцца ўсё мацнейшай. Партызанскі атрад т. Васіля, які дзейнічае ў Віцебскай вобласці, кожны дзень папаўняецца новымі і новымі народнымі мсціўцамі. Гэты атрад за 15 дзён студзеня знішчыў 261, паранíў 362 гітлераўцаў і пусціў пад адхос два варожыя эшалоны з жывой сілай і тэхнікай.

Усё больш моцныя ўдары наносяць партызаны па акупантах.

На Палессі, Гомельшчыне, Магілёўшчыне, у Мінскай, Баранавіцкай, Вілейскай абласцях — усюды, у кожным кутку беларускай зямлі ўзнімаецца беларускі народ на барацьбу за сваё вызваленне ад нямецкіх кайданаў, разбою і смерці.

Слаўныя беларускія партызаны! На Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб устанаўленні медалі «Партызану Айчыннай вайны» адказвайце моцнымі сакрушальнымі ўдарамі па ворагу. Наганяйце жах на немцаў, сейце ў іх радах паніку! Смерць павінен атрымаць нямецкі акупант на нашай зямлі!

На кожным кроку знішчайце гітлераўцаў, іх тэхніку. Узрывайце дарогі і масты. Паразайце шляхі адступлення немцаў, рвіце іх сувязь. Не давайце ім ніякіх прадуктаў харчавання.

Гэта будзе найлепшай дапамогай наступаючай Чырвонай Арміі ў хутчэйшым разгроме і выгнанні нямецкіх войск з нашай зямлі.

Яго Прэвасхадзіцельству ІОСІФУ В. СТАЛІНУ, Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму ўзброенымі сіламі Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік.

Масква.

У якасці Галоўнакамандуючага ўзброенымі сіламі Злучаных Штатаў Амерыкі я віншую Вас з бліскучай перамогай Вашых войск ля Сталінграда, атрыманай пад Вашым вярхоўным камандаваннем. Сто шэсцьдзесят два дні эпічнай барацьбы за горад, барацьбы, якая назаўсёды праславіла Ваша імя, а таксама рашаючы вынік, які ўсе амерыканцы святкуюць сёння, будуць адной з самых выдатных глаў у гэтай вайне народаў, якія аб'ядналіся супроць нацызма і яго пераймальнікаў. Камандзіры і байцы вашых войск на фронце, мужчыны і жанчыны, якія падтрымлівалі іх, працуючы на заводах і на палях, аб'ядналіся не толькі для таго, каб пакрыць славай зброю сваёй краіны, але і сваім прыкладам выклікаць сярод усіх Аб'яднаных Нацый новую рашымасць прыкласці ўсю энергію для таго, каб дабіцца канчатковага паражэння і безумоўнай капітуляцыі агульнага ворага.

Франклін Д. РУЗВЕЛЬТ.

Вашынгтон, 5 лютага 1943 г.

Пану ФРАНКЛІНУ Д. РУЗВЕЛЬТУ, Галоўнакамандуючаму ўзброенымі сіламі Злучаных Штатаў Амерыкі.

Белы Дом, Вашынгтон.

Дзякую Вам за віншаванне ў сувязі з перамогай совецкіх войск пад Сталінградам.

Выказваю ўпэўненасць, што сумесныя баявыя дзеянні ўзброеных сіл Злучаных Штатаў, Вялікабрытаніі і Совецкага Саюза ў хуткім часе прывядуць да перамогі над нашым агульным ворагам.

І. СТАЛІН.

Масква, Крэмль, 6 лютага 1943 года.

НАСТУПЛЕННЕ НАШЫХ ВОЙСК ПРАДАЎЖАЕЦЦА

Чырвоная Армія заняла гарады Курск, Стары Оскол, Ізюм, Лісічанск, Барвенкава, Батайск, Ейск, Фацеж, Краматорская, Азоў.

1) 5 лютага нашы войскі пасля ўпорнага бою авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй **СТАРЫ ОСКОЛ**. Акружаны гарнізон праціўніка знішчан і часткова захоплены.

2) На Украіне нашы войскі авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй **ІЗЮМ**.

* * *

1) 6 лютага на Украіне нашы войскі ў выніку жорсткіх баёў авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй **ЛІСІЧАНСК**, горадам і чыгуначнай станцыяй **БАРВЕНКАВА**, горадам і чыгуначнай станцыяй **БАЛАКЛЕЯ**.

2) На поўдзень ад Растова на Дану нашы войскі пасля ўпорнага бою авалодалі горадам і чыгуначным вузлом **БАТАЙСК**.

3) Нашы войскі, прадаўжаючы паспяхова развіваць наступленне, вышлі на ўзбярэжжа **АЗОЎСКАГА** мора і занялі горад і порт **ЕЙСК**.

* * *

1) 7 лютага на поўнач ад Курска нашы войскі, у выніку імклівага наступлення, авалодалі горадам **ФАЦЕЖ**, перарэзаўшы шасейную дарогу **КУРСК—ОРОЛ**.

2) На поўнач ад Белгорада нашы войскі, прадаўжаючы развіваць наступленне, занялі раённы цэнтр і чыгуначную станцыю **ГАСЦІШЧАВА** і перарэзалі чыгунку **БЕЛГОРАД—КУРСК**.

3) На Украіне нашы войскі авалодалі горадам і чыгуначным вузлом **КРАМАТОРСКАЯ**.

4) На паўднёвы захад ад Растова на Дану нашы войскі, у выніку рашучай атакі, авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй **АЗОЎ**, ліквідаваўшы тым самым апошні ачаг супраціўлення праціўніка на левым беразе ракі Дон.

(З паведамленняў СОВІНФОРМБЮРО).

Маршал артылерыі т. Н. Н. ВОРАНАЎ і генерал-палкоўнік т. К. К. РАКАСОЎСКІ допытваюць палоннага германскага генерал-фельдмаршала Паулюса. НА ЗДЫМКУ: (злева направа) генерал-палкоўнік т. Ракасоўскі, маршал артылерыі т. Воранаў, перакладчык маёр т. Дзятленка і Паулюс.

У АПОШНЮЮ ГАДЗІНУ

Нашы войскі занялі гарады Курск, Кароча

1) 8 лютага войскі генерал-маёра тав. **ЧЭРНЯХОЎСКАГА І. Д.**, у выніку імклівага наступлення, авалодалі горадам **КУРСК**. Першымі ўварваліся ў **КУРСК** часці палкоўніка тав. **БУШЫНА А. М.**, палкоўніка тав. **ГУСЕВА І. А.** і падпалкоўніка тав. **ПЕРАКАЛЬСКАГА С. Н.** Узяццю горада **КУРСКА** садзейнічалі ахватваючым ударам з паўночнага захаду часці палкоўніка тав. **ГОЛАСАВА Д. Н.** і палкоўніка тав. **ШКРЫЛЁВА Т. К.**

Узяты вялікія трафеі, якія падлічваюцца.

2) На паўночны ўсход ад Белгорада нашы войскі пасля ўпорнага бою авалодалі горадам **КАРОЧА**.

СОВІНФОРМБЮРО.

ШТОДЗЕНЬ РАСПАЛЬВАЦЬ ПАРТЫЗАНСКУЮ ВАЙНУ!

Узнімайцеся, браты, на свяшчэнную бітву! Ідзіце ў партызаны!
Бязлітасна граміце нямецкую навалач да поўнага знішчэння!

Актывізуецца баявая дзейнасць

РАСТУЦЬ РАДЫ НАРОДНЫХ МСЦІЎЦАЎ

Паспяховае наступленне Чырвонай Арміі на фронтах яшчэ больш актывізавала баявыя дзеянні партызан атрада, якім камандуе тав. Васіль.

Папоўніўшы свае рады за лік сялян навакольных вёсак, партызаны атрада за 15 дзён студзеня знішчылі 261 і паранілі 362 гітлераўцаў, пусцілі пад адкос 2 варожых воінскіх эшалоны. Пры крушэннях знішчана і пашкоджана 13 вагонаў з жывой сілай, 24 вагоны і платформы з аўтамашынамі і боепрыпасамі.

За лік захопленых трафеяў камандаванне атрада ўзбройвае новых народных мсціўцаў і ставіць сабе задачай з дня ў дзень павялічваць свае ўдары па акупантах, ажыццяўляць усё больш складаныя баявыя задачы.

Е. ЖУКОЎСКІ.

ВІЦЕБСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.
(Наш кар.).

Спалілі фашысцкі самалёт

КАЛГАСНІКІ ДАПАМАГЛІ ПАРТЫЗАНАМ

Двухматорны нямецкі самалёт «Юнкерс-52» быў падбіты на лініі фронта зянітчыкамі Чырвонай Арміі і паблізу адной вёскі пайшоў на вымушаную пасадку.

Не паспеў самалёт прызямліцца, як з усіх бакоў яго акружылі партызаны і ўзброеныя віламі калгаснікі.

Адстрэльваючыся, лётчыкі-афіцэры імкнуліся ўцячы. Трапныя партызанскія кулі насціглі нягоднікаў, і экіпаж самалёта ў колькасці чатырох чалавек быў знішчан. Партызаны забралі дакументы, узбраенне, а самалёт спалілі.

ГОРАД ШЫБЕНІЦ

ДЗІКІЯ ЗВЕРСТВЫ ГІТЛЕРАЎЦАЎ У СТАРЫХ ДАРОГАХ

Горад Старыя Дарогі пры савецкай уладзе рос і развіваўся. Напярэдадні вайны тут было закончана будаўніцтва новага выдатнага дома культуры і сталінскай школы. Тут была пабудавана добрая гасцініца і многа іншых грамадскіх будынкаў. Горад упарадкоўваўся, яго вуліцы былі ў зелені, маставыя былі добра вымашчаны.

Прышла гітлераўская банда і ператварыла Старыя Дарогі ў крывавы засценак. У цэнтры горада немцы збудавалі 5 шыбеніц.

У Старых Дарогах разам з немцамі з'явіліся турмы. Яны абнесены высока ў некалькі радоў калючым дротам.

На варце гітлераўскага «парадку» стаіць гестапо. Пры ім «працуе» больш дзесятка катаў, жандармерыя, гарадская камендатура, гарадская і раённая паліцыі. Тут сабраліся адборныя гітлераўскія галаварэзы, рознага роду жулікі, прайдзісветы, прадажныя шкуры, здраднікі радзімы.

Няма таго дня, каб хтонебудзь з «ненадзейных» беларусаў не быў павешаны, ці расстраляны. А бываюць дні, калі фашысты вешаюць і расстрэльваюць па восем—дзесяць савецкіх грамадзян. Трупы павешаных вісяць па 4—5 дзён, іх не дазваляюць знімаць. Як звяры, гітлераўскія сабакі расправіліся з яўрэйскім насельніцтвам. Яны вывазілі яўрэяў за горад, там аблівалі іх бензінам і спальвалі. Так у страшэнных пакутах загінулі 363 чалавекі.

На шыбеніцах немцы павесілі многа савецкіх патрыётаў. Урач Шаплыка, аграном Кунтыш, медсястра Калюк, старшыня калгаса Парахнюк — вось ахвяры крывавага гітлераўскага тэрору. Фашысты хапаюць і вешаюць усіх без разбору, хто толькі пападзецца ім пад рукі. Разам з 55-гадовай Натальяй Мельнік павешаны 15-гадовы Нікалай Рабцаў.

Геройскай смерцю загінулі на шыбеніцы адважныя партызанкі Анна Каралёва і Соф'я Бабакова.

Ноччу гестапаўцы забралі настаўніка Дзімітрыя Жукаўца і пасадзілі яго ў смяротную камеру. Назаўтра выклікалі на допыт. Гестапаўцы хацелі, каб Жукавец расказаў, дзе жывуць партызаны, выдаваў людзей. Настаўнік маўчаў.

— Мы цябе прымусім гаварыць, — сказаў нямецкі афіцэр і паклікаў ката. Пачаліся нечуваныя здзекі.

Лёс настаўніка быў вырашан—павесіць. Адчуваў гэта Жукавец. Але яму ўдалося выратавацца ад шыбеніцы, уцячы ад смерці.

Дзімітрый Жукавец помсціць гадам за сваю расстраляную сям'ю, за сваю радзіму. І ён не адзін. Ні жорсткі тэрор, ні расправы не могуць зламаць савецкага народа. Савецкія людзі не скарыліся. Яны змагаюцца, як сапраўдныя патрыёты савецкай радзімы. Кожны дзень на цёмных вуліцах горада немцы падбіраюць трупы забітых сваіх салдат. На сценах дамоў і ў вітрынах часта можна чытаць савецкія лістоўкі. Народ чакае сваю Чырвоную Армію. Ён верыць, што хутка зноў над гарадамі і сёламі роднай Беларусі запалыхаюць чырвоныя сцягі — сцягі нашага шчасця.

Г. ШЧАРБАТАЎ.
(Наш спецкор).

НА ЗДЫМКУ: Разбураная і спаленая адступаючымі фашыстамі вёска Кулакова.

ПА САВЕЦКАМУ САЮЗУ

У МАЛГОБЕКУ ПАЧАЛАСЯ ЗДАБЫЧА НАФТЫ

Толькі 3 студзеня Чырвоная Армія вызваліла горад Малгобек ад нямецка-фашысцкіх акупантаў. Прайшло зусім нямнога часу, а ў горадзе разгарнулася вялікая работа па аднаўленню разбуранай прамысловасці.

Пушчана ў ход першая свідравіна, якая дала за суткі 15 тон высокаактанавай нафты. Пачалося бурэнне яшчэ адной свідравіны.

ПРАЦОЎНЫЯ НОВАСІБІРСКА—ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Калгаснікі, рабочыя, інтэлігенцыя — усе працоўныя Савецкага Саюза ўносяць у дзяржбанк свае працоўныя зберажэнні на будаўніцтва танкавых калон, баявых эскадрылляў самалётаў, каб дапамагчы Чырвонай Арміі наблізіць дзень канчатковага разгрому нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Працоўныя Новасібірскай вобласці ўнеслі больш 222,5 мільёна рублёў на будаўніцтва баявых авіяэскадрылляў. Калгаснікі ў студзені месяцы здалі звыш плана ў хлебны фонд Чырвонай Арміі яшчэ 250.000 пудоў хлеба, 22.000 пудоў бульбы, 623 пуды мёду, 78.500 штук хатніх птушак, 850 пудоў махоркі, 4.884 аўчыны, воўны на 10.000 пар валенак і многа іншага дабра.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

ТРЫВОГА І РАЗГУБЛЕНАСЦЬ У СТАНЕ ГІТЛЕРАЎЦАЎ

Нямецка-фашысцкія газеты не могуць ужо больш скрыць трывогу і разгубленасць гітлераўцаў з прычыны магутных удараў, якія наносіць Чырвоная Армія па нямецкіх войсках.

Фашысцкая газета «Нацыяналь цэйтунг», звярачваючыся да немцаў, піша: «Тым, хто радаваўся ранейшым поспехам германскай арміі, трэба разумець, што ў сучасны момант праціўнік перайшоў ад абароны да наступлення і што намаганні, якія ён прымае, несумненна з'яўляюцца значнымі і, магчыма, узрастуць. У адказных колах ніхто ўжо больш не мае ніякіх ілюзій і ніхто не змяншае значэння наступлення савецкіх войск».

Другая гітлераўская газета «Ліцманшдэтэр цэйтунг» раіць немцам не ашукваць сябе хлуслівымі ўяўленнямі. Газета ўказвае, што гутарка ідзе аб такім націску савецкіх войск, які вымусіў германскае камандаванне да «планамернага пакідання раней заваяваных абласцей».

НАЛЁТ АНГЛІЙСКАЙ І АМЕРЫКАНСКАЙ АВІЯЦЫІ НА ГЕРМАНІЮ, ІТАЛІЮ

Уноч на 5 лютага англійскія самалёты бамбардыравалі цэнтр італьянскай аўтамабільнай прамысловасці Турын і італьянскую марскую базу Спецыю. Разам з гэтым злучэнні бамбардыроўшчыкаў атакавалі Рур і германскую базу падводных лодак у Лорыяне на атлантычным узбярэжжы Францыі.

Амерыканскія бамбардыроўшчыкі 4 лютага зрабілі другі дзённы налёт на Германію. Камандаванне амерыканскіх узброеных сіл паведамляе, што бамбардыроўшчыкі тыпу «Лятаючая крэпасць Б-17» атакавалі аб'екты Паўночна-Заходняй Германіі.

Перарэзалі немцам жылы

Камандзір выклікаў у зямлянку маладых падрыўнікаў Аляксандра і Сямёна.

— Паслухайце,—паказаў ён на трубку палявога тэлефона.

Аляксандр зняў трубку і прылажыў да вуха:

— Перагуды, больш нічога.

Трубку ўзяў Сямён:

— Шум і толькі, — пацвердзіў ён.

— Быць не можа, — сказаў камандзір і ўзяў трубку. Сапраўды ў гэты час не было ні гуку таго голасу, які ён толькі што падслухаў і які трэба было заглушыць, абарваць. Камандзір некалькі мінут трымаў трубку каля вуха, а потым сунуў яе ў рукі Аляксандру, той, прыклаўшыся да яе вухам, сказаў:

— Ага, чую... Немцы.

— А я пра што вам талкую? Ясна—немцы! Новы провад правялі. Радыст Віцька пранюхаў і ўключыўся ў іхнюю сець.

Камандзір сказаў:

— Трэба заткнуць немцам горла.

Маладым партызанам Аляксандру і Сямёну камандзір даручыў перарэзаць новы нямецкі провад.

Некалькі дзён хлопцы лазілі каля нямецкіх патруляў і паліцэйскіх упраў, пакуль дачакаліся зручнага моманту, каб дарвацца да жылы, якую трэба было перарэзаць. Гэта быў тоўсты кабель, які злучаў штаб карнага нямецкага гарнізона горада са штабам нямецкай дывізіі, якая нядаўна прыбыла сюды з Варшавы на барацьбу з партызанамі.

Дабраўшыся да варожага провада, партызаны рэзалі яго кавалкамі і ім здавалася, што яны рэжуць не кабель, а варожыя жылы, пераразаюць горла ворагу. Ім здавалася, што вораг сыходзіць крывёю, знемагае, б'ецца ў іхніх руках, і гэта яшчэ больш прыдавала ім смеласці і сілы. Яны паўзлі і метр за метрам рэзалі кабель, і ў гэтай пачэснай рабоце адчувалі вялікую асалоду і задаволенасць.

З удалай аперацыі вярнуліся хлопцы, вясёлыя і радасныя ўвайшлі ў камандзірскую зямлянку, каб далажыць аб выкананні баявой задачы.

— Ведаю, ведаю,—сказаў камандзір. —Мне раней за вас расказаў гэты інструмент, — паказаў ён на палявы тэлефон. —Як толькі перарэзалі провад — абарваўся варожы голас.

У гэты-ж вечар камандзір Ефім пісаў дакладную ў штаб атрада. У зямлянцы было ціха. Жоўты водсвет лямпы асвятляў радыста Віктара, які доўга капаўся каля радыёпрыёмніка. У радыста штосьці не ладзілася. Ён хваляваўся. Хваляваўся і камандзір:

— Што там у цябе не клеіцца?

— Склеіцца.

— Глядзі, брат.

Радыст стараўся хутчэй злавіць патрэбную хвалю.

Камандзір Ефім падводзіў ітог баявых дзеянняў сваёй роты:

«Узарваны тры чыгуначныя масты і разбурана чыгунка працягласцю да кілометра ў раёне З. Варожыя паязды спынены і прастайваюць больш пяці дзён. Чыгунка ў раёне В.—Л. узарвана працягласцю на 270 метраў. У гэтай аперацыі праславіліся партызаны-падрыўнікі: Нікалай Ф., Герман М., Сымон В., Сымон Д., Сцяпан В... Захоплена варожая лёгкавая аўтамашына, а шофер і два нямецкія афіцэры забіты. Пушчаны пад адкос варожы эшалон з тэхнікай і жывой сілай. Перарэзаны два кабелі, якія злучалі карныя штабы з рэгулярнымі часцямі нямецкіх войск...»

Не паспеў Ефім дапісаць слова, як радыёхвалі прынеслі ў зямлянку радасную зводку Савецкага Інфармбюро.

— Нашы войскі поўнасцю закончылі ліквідацыю нямецка-фашысцкіх войск, акружаных у раёне Сталінграда... Раздаўлен апошні ачаг супраціўлення праціўніка ў раёне Сталінграда. 2 лютага 1943 года гістарычная бітва пад Сталінградам закончылася поўнай перамогай нашых войск... Захоплена звыш 91.000 палонных, з іх больш 2.500 афіцэраў і 24 генералы. Нашы войскі захапілі вялікія трафеі: самалётаў—750, танкаў—1.550, гармат—6.700... Падлік трафеяў прадаўжаецца...

Кожны, хто быў тут, лавіў словы сэрцам, і гэтыя словы ўзнімалі і клікалі на бой, гэтыя словы давалі новую сілу для барацьбы з прышэльцамі-немцамі.

У гэту-ж ноч атрад Ефіма напаў на нямецкі гарнізон у вёсцы Н. і разграміў яго дашчэнту.

А. ПЯТРОВІЧ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
А72